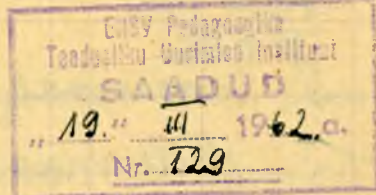

Sm. Villand.
S.V.

24 88

Kuidas minulst sai
Kooliõpetaja.

Juhan Taimsoo

Kuulas minust sai revolüüpäetaja.

Kirjutam seda, et näidata, kui raske oli selle aja noortel võneldes praeguse aja noortega saada haridust ning leida endale elurahet ja tööd. Elinu olukord sel ajal oli sarnane paljude ja paljude teiste noorte olukorraga, võlgarvatud vahust üksikute jõukate talupidajate laste olukord.

Sündisin Viljandimaal Rõdu vallas, nimeet selle meekonna lõunapoolses osas nn. Mulgi- maal, mis loeti üheks jõukamaks kohaks Eestis. Meid oli perekonnas viis inimest. Isa oli ameti poolest küla rätsep ja ema õmbles naistele riideid, kui tal selline jäi kodusest majapidamisest ära ja kui toodi tööd. Araelamises nende teenistus oli liiga väike. Vanematel oli oma väike maja ühe talupidamise

soorval rühe vakamaa suurusel maalapil. Selle maa eest tuli peremehele vällaltigi suurt renti muresta. See maalapp oli tähtsaks abiks äraelamisel - siin kasvatati kartuleid ja muud aedvilja. Lehmapidamiseks sellest maast aga ei jätkunud, kuid lehma oli hädasti tarvis pida, et saada leiva kõrval piima ja rahust ka natuke rööd. Muretsi siiski lehm. Lehma karyaimaks kasutati lähedalolevat maanteed kraavi ja teevest, mis ei kuulunud kõrvalolevale talumaale ja oli nüüdseks vaba maa. Talvise lehma heina pidi aga kuskilt talu soorvalt tegema vastava tasu eest peremehele kas rahas või töös. Juba 6-7 aastasest harikast ma oma kodus teadis lehmakorjas kaime, algul ema kõrval ja peagi ühesraet. Olin 12-aastane, kui hakkasin juba suveta taludes palyalikus karyaks. Suvet korjas, talvel koolis, nii mõeldud minu lapsepõlve

aastad. Karyase tööpäev oli väga pikk - isegi hommiku valgest kuni ähtu pimedani. Kui kari oli lõinaks kogi aetud lüpsile, sai karyane 2-3 tundi puhata, aga ka mitte just iga päev - sagedasti oli peremehele tarvis karyast endale appi kas aias rahtu kitkuma või mõne muu töö juurde. Lõän selle juures oli kehv. Pererahvas sai eraldi oma toas ja muudugi ka paremini. Tulased, teenijadruksud ja karyased sõid teenijatoas; nende toit oli mureksa kehvem - peamiselt leib, soolasilgud, kastetud, hapupiim või lüps ja piimasupid, liha ja rööd sai harva ja igapäevast. Karyane palu oli umbes 20 rbl kogu suve eest. Terve suve jooksul karyasel puhkuspäevi ei olnud. Rahast lõunavaheajal sai 2-3 tunniks oma vanema te juurde jõaksta ja muudugi siis, kui need ei elanud väga kaugel.

Minu koolis oli Juhalaane õigenu kihelkonnakool. See oli nelja jaonumaga (omgenuue) röö

nelja õppeaastaga kool. Õppetöö algas oktoobris ja lõppes aprillis. Õppekeeluseks oli vene keel, ainult emakeele tunnid olid eesti keeles. Peamisteks õppeaineteks olid usuõpetus ja vene keel. Peale selle õpetati aritmeetikat, Venemaa geograafiat, Venemaa ajalugu, looduslugu, laulmist ja joonistamist. Eesti loodust ja ajalooast kuulsin ainult müpajä, kui seda ainet leidis C. R. Jakobsoni emakeele lugemikus. Eriti on mulle meelde jäänud jumalasõna rüepaikkumise. Peale usuõpetuse tundide, mis olid iga päev tunnikavas, olid veel palvused mitu korda päeva jooksul: hommikupalvus lugemiste ja laulmistega, söögi-
palved kolm korda päevas, palve enne õpetust, palve pärast õpetust ja õhtul enne magama minemist jälle pisim palvus lugemiste ja laulmistega. Suuna juurde tuli ka sagedasti usu- ja riigipühade puhul virikus jumalatumistusel käia. Kõik see hakkas mõnele õpilasele mõne peale.

3
Õpetajate kohta ei ole mul midagi halba öelda - nad tegid seda kõik nii, kuidas sel ajal kardeti ette nägi. Õpilase oli koalis umbes nii 60-80. Õpetajaid oli kolm: kaks neist olid pedagoogiline kooli haridusega ja üks, nimelt abiõpetaja oli algkooli haridusega. Peale nende kolme andis usuõpetuse tunne vanemates klassides ka preester. Kui Põhja-Eestis õpilased käisid koolis ainult õppetundideks peamiselt - mäletan, et isegi kuni 5-6 km kaugusest, siis Lõuna-Eestis seda kommet ei olnud, vaid kooli tuldi terveks nädalaks, väljaarvatud üksikud õpilased, kelle vanemad elasid n.ö. kooli külje all. Kooli minodi harilikult pühapäeva õhtul kahepoolega leivakott ühe öla - ühel pool leivapärts ja teisel pool leivakorvane. Talulapsi, kelle vanematel olid hobused, viidi kooli enamasti esmaspäeva hommikul vara hobusega. Leivakott oli pehmisel ette nähtud terveks nädalaks, kuid vahust sai ka sellele lisa nädala sees vedus käies, või siis toodi kodust

midagi järele. Leivakotis oli tähtsamaks toit-
aineks midugi leib, siis vaheldamisi üks nädal
leivakõrvareks kapsapuder (mügisapssas) ja teine
nädal kartulipuder. Liha ja rōid oli müpalju,
võisdas sellegi vanemate jõuacus seda lubas. Piima
oli ka keevas 1-2 toodilist pudelit või lāhkuriga
2-3 topsi. Kāne tuli sinu koolis külmalt,
ainult õhtuti sai kooliõpetaja kõõgist erilise
taru eest vana teevett. Magamistubades olid
seina äärit mööda saelaudadest lavad, mille peal
õpilaste magamisase med olid küljkülje kõrval.
Kui tuli juurde mōni uus õpilane ja ruumist
oli puudus, siis nihutati magamiskotid tihe-
damini kokku, nii et uus õpilane sai sinna
vahele endale magamisvaha. Ka keset tuba olid
magamislavad. Lava ääri all iga magamisvaha
kohal olid pesukausid või puukapad seega hommik-
kures pesemiseks soojenemas. Muudu elamine-ole-
mine oli umbes nii, nagu seda kirjeldab Askar

4
Luts oma "Kevades".

Kooli lõpetasin ma 1904. a. kevadel, olin 13 aastat
vana. Niiid olid edasiõppimiseks minul vōin kooli-
leed vinni. Need koolid oluksid olnud esitens kaugel,
siis õppemansud kõrged ja araelamine linnas kasvul
kustil alles jällegi rēlpārimata kallid. Suurel ja
jūncal Viljandimaal sel ajal ei olnud rihtegi ~~kesk~~kooli.
Viljandi linnas oli ainult üks 3-klasiline linna-
kool (end. kuisikool). See oli vististi vane õppeaasta-
ga kool. Mina ei tea oma klassikaaslastest rihtegi,
kes oleks lāinud kuhugi edasi õppima. Paljudel ehk
ei tulnud ~~et~~ ka mõttisegi edasi õppida. Mina
oleksin tahtnud küll väga edasi õppida. Niiid aga
vōige esitens tuli minna jällegi vasaqile talusse
karyäreks, et endale järgmiseks talveks matukenezi
rēlalpidamiseks raha teenida. Suvel isa oli kōinud
Viljandis rihte mekhaanikatōrkoja oma mōni juures
võulamas, et kas ta ei vōleks rihte prōisi enda juurde
õpilareks. See lubanud vōtta küll, kuid tēgimisel:

üks aasta jõuvarupaolina ilma palgata, teine aasta
abitöölisena prüi söögiga ja magamisarumega
põhikese pööl ja kolmandal aastal meistri-
sellina kindla palgaga. Sellest ajast ei tul-
nud midagi välja. Ootustasin siis viieks aastaks
raamatute järgi edasi õppima minna. Lõpuks, kui
karijareametist vabaks sain, läksin oma kooli
vanade õpetajate juurde nõu küsima, peami-
selt õpperaamatute asjus. Need soovitasid mulle
veel ühe aasta kardamineks vanas koolis olla ja
lubasid selle juures mulle lisaõppimist anda.
Olin sellega nõus. Õpetajad heatahtlikult and-
sid mulle lisaõpetust. Selle eest lasti mind
nooremad õpilased, kes osutasid nõrkadeks,
järele aidata õhtuste õppimiste ajal. Mõnikord
näeti mind ka koolitundi vakanis pealt vaela-
ma ja selle järel vahetunni ajal või pärast tundi
anti mulle selitusi, kuidas õppetundi tuleb
lõpetada.

5
Nii lüppes see õppeaasta mulle päris huvitavalt,
aga nüüd oli jälle suur mure, mis edasi saab.
Kevadel kauplestin enure riide talust sulorsuse.
Olin siis kõigest 14-aastane nooruk. Palu ei
olnud veel minu nooruse ja võimele pärast
palju suurem karjane olnud, kuid ma taht-
sin maksu mis maksab endale pühapäevad
vabaks saada. Töö oli mulle väga raske, eriti
kivise põllumaa kündmine raske puuadraga
(hamader), mida tuli salakivi taha viinijäät-
mine korral ~~uues~~ maast uues hooata ja teisele
poole kivi jälle maasse rajistada. Mõnedki kar-
rad õhtul, kui ma puruväsimust koju tulim,
kahetresin, et ei läinud siiski kevadel parem
karijareks edasi veel üheks suveks. Läin siiski
selle suve läbi.

Lõpuks karjanes olukord nii, et mulle lubati
samas koolis, kust ma kevadel õpilaseks lah-
kusin, nüüd saada abiõpetaja koht. Võtsin

selle paanumise rõõmu ja tänuaga vastu. Tingi-
mureks tehti mulle, et ma oma teadmisi iseõp-
pimise teel täiendaksin ja valmistaksin ette
eksaminiga eksitsemiseks õpetajateks saamiseks.
Palk oli mul kõigest 60 rubla õppeaastas. Minu
šefiks oli kooli juhataja Johan Unt, kes andis
mulle täies juhatuse ja kelle käest ma pidin
tarkuse korral nõu küsima. Töö levis mul
endatada päris rahuldavalt. Ei mäleta ka, et
mul distsipliiniga klassis olnud raskusi olnud,
olguigi et olin siis kõiges 15-aastane nooruk ja
sama kooli elmise aasta õpilane. Nii algas
siis minu õpetajatöö 1905.16. õppeaastaga Tuha-
laane õigeusu rahelkonnakoolis.

Iseõppimist minu esimesel õpetajaameti
aastal ei tulnud suurt midagi välja: ametias-
kuse õppimine oli ürgi juba küllalt suur ja
pingeline töö, pealegi see aasta oli revolutsioo-
niaasta, mis enesele palju tähelepanu tõmbas.

Nüüd minu endisi õpetajaid ja nüüd kalleid jahan
Sapas osutus ka väga energiliseks revolutsionäi-
riks, kes seis ümbruskannas kõnemasolevaid
kuraldamas ja ne kõneles karmu tulnud rah-
vale. Mäletan ühte kaasolevat Tuhalane kaup-
luse unne ees, kus J. Sapas, olles ühe kaubakasti
otras, kõneles juurde kogunenud rahvale; pu-
nane lipp levis tal kõrvale. Kui muide va-
rum olin ma kuulnud selle rahva suust
põlgust ja kirmist mõisnike vastu, siis
nüüd oli uudis mulle, et kõige paha
peasündlaseks pidas kõneleja tsaari ja te-
ma režiimi riigis. Sel talvel nägin ma ka
Hans Pöögelmanni, kelle vanimate elukaht
oli samas vallas, kus minu omadelgi.
H. Pöögelmannil oli rahvas seas suur populaar-
sus: tema sõnad või üteldud käisid rahva
seas suust suhu. Kõige selle juures hakkasin
ka mina riigikarast hoopis tüüti aru sa-

ma, kui seni. Minu isa oli ka maastamusele
volinikuks vallavalituse juures ja kodus
sagedasti arutati poliitilisi uudisi. Samal
talvel pidin ma nägema ka tsaarivalituse
karistussalga tugevust Tuhalaanes. Õpetaja
J. Lapsas sai karistajate eest põgenema. J. Lapsa-
rest kirjutatusest ka H. Kruusi toimetuses ilmu-
nud raamatus „Purnused aastad Eestis“.

Järgmisel suvel pidin jällegi talusulaseks hak-
kama, sest 60-rublastest palgast jätkus ainult söö-
giks ja korteri üüriks talvel. Peale selle muutusin
endale isa tootures kanaliku üliõnna, mis mak-
sis 16 rubla, ja peetari saapaid 5 rubl. ning suveks
ei jäänud kopinatki. Minu mees peremeheks
sai nüüd ühes endine mõisavalitseja nimiga
Reisel, kes oli mõisnikuga vastolles läinud, lah-
kunud kohalt, ostnud endale ühe vanemuise suu-
ruga talu ja nüüd pidas seda teenijate abil.
See sulasesuvi oli mulle tähtis ka ilmavaate ku-

7
junemisel. Nagu ma eespool mainisin, olid su-
lastel pühapäevad harilikult priid kas siis terve-
nisti või osaliselt. Ühel laupäeval aga teatati
meile teenijätüdrusega, et homme tulevad pere-
ralmale tähtsad külalised Lätimaalt pühapäe-
vapäevale ja et siis on tarvis teenijate abi
nende vastuvõtmiseks, mis pärast meil olgu terve
pühapäeva kodus. Teenijätüdrus, kes igal pü-
häpäeval käis kirikus ja, kui vabaei vaba
aega oli, tegeles piibliga ja palveraamatuga, oli
selle korralduse üle väga vihane ja ässitas ka
mind peremehe vastu üles. „Tormasime“ siis
kõas peremehele kahtale - sõnodega misidugi:
„Mis inimene sa oled - sai ei usu jumalat ega
kuradi, ei käi is kirikus ja nüüd ei lase ka
teisi kirikusse minna!“ Minu ta meil vastas, ei
mälita enam, aga, kui teenijätüdrus lahkus ja
enure järel mees paanendas kinni löi, ütles pere-
mees mulle sõbraliku näoga: „Targemad

inimesed räägivad, et nüüguineid saaks (s.o. jinnalad ja kuradit) ei ole olemasgi. Sa oled noor mees, koolis ka käinud, mõtle is selle asja üle tõsisemalet järele ja püüa sellealast ^{viisimeelust} nutuda ja lugeda." Kui ta alus seda mulle kuidagi pilkavalt või neresolvalt öelnud, siis ei tea, kuidas see alus mulle mõjunud, aga sõbralik rütelus pani mind tõsiselt selle küsimuse üle mõtlema ja minust sai äige pea artist.

Töötasin veel tüü oppedaasta samas abiõpetajana. Selle järel ei läinud ma enam suvel talusuloraks, vaid hakkasin päeviti või tükitöödel taluelus töötama, kusjuures võtsin endale ka aega edasiõppimiseks. Lühiselt, s.o. 1907. aastal sain reisraas õpetajaks Taagepera valla Alla õigemu abikoolis (benamoramustuae gymnaas). Luteri mu koolid sel ajal nimetati lühtsalt valla koolideks, aga õigemuuliste omad abikoolideks.

8
Palk oli mulle nüüd juba 130 rubla aastas püü kor-
teri ja küttega. See palk võimaldas juba kuidagi
ära elada. Järgmisel kevad^{el} palki koolitöö lõppu
meie viis Tukselaane kihelkonna kooli endist
õpilast ja riis Karusi-Kuia kihku. Kooli endine
õpilane organiseerisime nüüiselt endile õpetaja-
kutte taotlemiseks lühtvalmistamise kurnused
Tõrva aloris sealre kihelkonna kooli ruumid.
Ruumid suime tasuta. Õpetajaks sai meile
riis sealre valitrusikooli (Tõrva muusikabonna
gymnaas) õpetaja. Tõrva õpetajale oli kokku-
leppel. Lühiselt, kui koolitöö järele palki hakkas,
palusin ma selle Tõrva õpetaja käest endale edasiõp-
pimiseks tunde. Leppisime kokku, et iga kahe
nädala taraka käin pühapäeviti tema juures
tunnus - muudugi kokkulepitud taru eest. Kahe-
mea Taageperast Tõrva, mida oli umbes 15 km, käi-
sin ma jälgsi ära; lõksin hommikul vara ko-
dust välja, ka sügava lumme ja tuisatud tee puhul.

ning õhtul Hilja jõudsin koju tagasi. Oli raske küll, aga ma olin raskustega harjunud ja ei pannud seda suurt tähelepanu.

Järgmisel kevadel ilmus ajalehes kuulutus, et suvel korraldatakse Valga linnas kurnused neile, kes soovivad end ette valmistada õpetajakutse eksami sooritamiseks; antud oli ka aadress, kus tuleb osavõtte soovijail end registreerida. Andsin enne siis osavõtjaks nimes. Varsti pärast koolitöö lõppu saitsin kurnuste alguseks Valga. Pärssi tuli karku kümme ringis, tüdrukuid oli kaheks. Meid endisi Tõva kurnustest osavõtjaid oli nende hulgas neli paissi. Kurnuste korraldajaks ja juhatajaks arvasime õpetajaks oli Ado Birk (hiljem kodanliku Eesti poliitikatöölane). Õppetundides oli saadud kohalikest algkooli noortest ühte klassiruumi kasutada. Kurnustest osavõtjad pichid igavesse endale korteri muretsema.

9
Meie, endised Tõva poisid meiljaks, saime endile korteriks ühe toa külleki läti majapidamuse juures. Koigi eest tuli muidugi meil endil maksata, nii õpetajale kui ka ruumide eest. Sellenes ka A. Birk meid kurnused organiseeris, et endale raha teenida üliõpiliste õppimise kulude kahteks. Sel ajal paljud vabemad üliõpilised ja gümnaasistid teenisid endale raha üliõpiliste abistamisega või tunniandmisega mõrgematele kooliõpilastele - sellenahareid kuulutus oli ugas ajalehe numbris. Mõnime siis müda kõrv. Noolega oma töö juurde: ennelaunast olid klassitunnid ja pärastlaunast koduste ülesannete täitmine. Täõmirega, mäletan pli' vabro lugu. Meil küllelgi ei olnud niipalju raha, et oleksime süäklas söömas käinud. Saime amas korteris, peamiselt oli sellenes leib, heernigad, kartulid ja tee suhkuruga, harva sai ka prima, väid ja varsti. Vabroajameetmist või pummaust pumma

ei olnudki. Monikord õhtuti käisime siiski
kõholine karikusseltsi majas ^{aga riiklase} ~~allalõpetam~~, et saäl
mõned õhtud Ella Murru (hiljem tuntud kirja-
nir. Ella Kuolijärvi) õpetas soovijale Soome-
Raotsi laulumänge, mis sel ajal olid üldiselt
pidudel moes. Ka A. Piir. pidas mõned kor-
rad saäl rahvamuusaleksitel kõnet; millest ta
just rääkis, ei mäleta, kuid meele ta õppetöö
juures poliitikast midagi ei rääkinud.

Kui jõudis kätte suve lõpp ja eksamitöö-
aeg, kus soovisid eksternina sooritada õpe-
tajaõukatsi eksamid, siis lõpetati meie kurnusti-
töö ja igakuine talitus edasi, kuidas ta arvas ene-
sile kõige kaharuma olevat - kes läks koju ja
mõtles järgmisel aastal edasi õppida ja kes jü-
ba sel aastal ootustas eksamitele minna.

Vastavad eksamikoosijunid oli maodustatud
mõnede gümnaasiumide juures ja ka Riia vai-
mehiku seminari juures. Meie, Tuhalaane

10
kolm puusi, sõitsime Riiga. Korteris ei olegem
öö majale jäänud siin sinerõidu naori juures ole-
vasse kolmevoodiliga tuppa. Eksamite kestvuse
ajaks oli ette nähtud kaks nädalat. Minu kaks
kaaslast kukkusid juba esimeste kirjalike ek-
samitega läbi ja sõitsid ära koju; mina jäin
siis üksinda juhuslike öömajalistega sinna
tuppa. Umbes pooled eksamitele ilmunutest ei
suutnud eksameid sooritada. Minul õnnestus
ja pärast praovitundide andmist ootustati
andma mulle kihelkonnakoali õpetaja kutse.
Olin siis reilimal määral õnnelik. Sellest
ajast peale olin täisõigusline õpetaja. Pärast selle
olin müüd ka vabastatud sõjaväeteenistuse
astumise, mis nagu soovustas oli sel ajal
antud kutsealistele õpetajatele. Veel samal aas-
tal, s.o. 1909. a. lõpul sain endale ka kõrgema ame-
tikoha - Kaansoo ägeks kihelkonnakoali va-
nemaks õpetajaks; vanemaks õpetajaks sel

põhjusel, et teised kaks õpetajat olid ilma õpetaja kutseta. Nüüd läks elu palju lahedamaks. Palk oli juba 360 rubla aastas. Juba esimesel aastal tasusin amad võlad ära, mis mu vanemate poolt olid tehtud minu õppimise kulude tasumiseks. Just vanemad pidid võlga tegema, sest mulle kui noorukile ja ilma igaruguse varanduse ta isikule ei olnud keegi raha laenanud.

Jätkasin oma hariduse täiendamist iseõppimise teel ka edaspidi nii nagu edaspidi elu seda näidis. Majandusliku raskuse tõhendamises sellega enam ei olnud, vaid oli tavalis aimult oma hoolet ja kindlat tahet. Tegin kahel korral eksternina eksameid oma hariduse ja oma õpetajaameti õiguste täiendamises.

Kui võtta minu õpetajaameti alguseks 1905. aasta, mil sain abiõpetajaks Tuhalaasmes, ja siis 1955. aasta Paides, mil läksin

19
pensionile, siis minu õpetajaameti ajaks oli vanku pool sada aastat. Nüüd veedan muretult oma vanaduspühade päevi ja vahetevahel mõtisklen ja arutan, et kui kerge üles on praegusel ajal nüuncogude kurna juures õpetajaks saada, või munda muud elukutet endale omandada.

Paides, 10. märtsil 1962. a.

Juhan Taimsoo (ml. Timson)

Hind 2 kop.
12 lehte

Art. 1080
EVTT 765-59

TAITKE LIKKLEMISE EESKIRJUI

1. Käige ainult kõnniteel, hoitudes selle parempoolsele äärele! Kõnniteedo ja jalgradade puudumisel käige tee vasakpoolsel äärel või teepeenral, näoga vastutulevate liiklusvahendite poole!

2. Ristteedel ületage tänavat ainult neis kohtades, mis on märgistatud peal- kirjaga «Ülekäigu koht» või mööda jalakäijate radasid — nende puudumisel aga kõnnitee kulgemise suunas!

3. Reguleeritud liiklusega ristteedel oodake valgusfoori rohelise märktule sü- tumist või reguleerija-militsionääri tänava ületamist lubavat märguannet! Tänav ületage kiiresti, jälgides tähelepanelikult transpordi liiklemist!

4. Reguleerimata liiklusega, ristteede ületamisel vaadake () nali vasaku ja pärast tee telgjoone ületamist — paremale! Andke teed () linevale liiklus vahendile!

5. Autobussi või trammi oodake peatuskoha vastas kõnniteel või selleks ettenähtud ootesaarel!

6. Seisvast autobussist ja autost mööduge tagant, seisvast trammist aga eest!

7. Ärge hüpake liikuvale trammile ega sellelt maha; ärge sõitke astme- laudadel!

8. Ärge mängige sõiduteel!

OLGE TÄHELEPANELIKUD JA DISCIPLINEERITUD!
LIIKLUSEESKIRJADE TAITMINE PEAB SAAMA TEILE HARJUMUSEKS!

СОБЛЮДАЙТЕ ПРАВИЛА УЛИЧНОГО ДВИЖЕНИЯ!

1. Ходите только по тротуару, придерживаясь правой его стороны. Не скач- айвайтесь в группы на тротуаре, не мешайте движению.

2. Переходите улицу только на перекрестках, в местах обозначенных указа- телями «ПЕРЕХОД» или по пешеходным дорожкам.

3. На регулируемых перекрестках ожидайте появления зеленого сигнала све- тофора или разрешающего знака милиционера-регулирующего. Переходите ули- цу быстро и внимательно, наблюдайте за транспортом.

4. На нерегулируемых перекрестках убедитесь в полной безопасности пере- хода: сначала посмотрите налево, а дойдя до середины улицы, посмотрите на- право. Пропустите приближающийся транспорт.

5. Ожидайте трамвай, автобус только на тротуаре, против остановки, не ме- шая движению.

6. Стоящие автомобили и автобусы всегда обходите сзади, а трамвай — спереди.

7. Не прыгайте на ходу в вагон и из вагона трамвая, не садитесь на подво- зки и выступы транспорта.

8. Не устраивайте игры на проезжей части улицы.

БУДЬТЕ ДИСЦИПЛИНИРОВАННЫ И ВНИМАТЕЛЬНЫ!
СОБЛЮЖДЕНИЕ ПРАВИЛ БЕЗОПАСНОСТИ ДВИЖЕНИЯ ДОЛЖНО СТАТЬ
ВАШЕЙ ПРИВЫЧКОЙ!

IV kv. 1961. a.

Tallinna Paberivabrik

Trükkikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk 40/42. Tell. nr. 3150. Tiraaž 1 500 000.